

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ПРОТОКОЛ №1 засідання кафедри історії України Факультету суспільно-гуманітарних наук від 8 вересня 2022 р.

ПРИСУТНІ: д.іст.н., проф., Гедьо А.В., завідувач кафедри; д.іст.н., проф., професор кафедри Щербак В.О.; д.іст.н., доц., професор кафедри Михайловський В.М.; д.іст.н., проф., професор кафедри Андреев В.М.; к.іст.н., доц., доцент кафедри Бонь О.І.; к.іст.н., доц., доцент кафедри Будзар М.М.; к.іст.н., доцент кафедри Іванюк О.Л.; к.іст.н., доцент кафедри Ковальов Є.А; к.іст.н., доцент кафедри Куцик Р.Р.; к.іст.н., доцент кафедри Баранова Н.В.; викладач Безпалько Б.Б.; секретар кафедри Єрмолаєва Д.В.

Запрошені: Срібняк І.В., д.іст.н., проф.; Надтока Г.М., д.іст.н., проф.; Саган Г.В., д.іст.н., доц.; Драч О.О., д.іст.н., проф.; Завадський В.М., к.іст.н., доц.; Відейко М.Ю., д.іст.н., с.н.с.

Представник роботодавців: Лисенко О.Є., д.іст.н., проф., завідувач Відділу історії України періоду Другої світової війни НАН України.

Запрошені: Ставнюк В.В., д.іст.н., проф., завідувач кафедри історії стародавнього світу та середніх віків КНУ ім. Тараса Шевченка; Потильчак О.В., д.іст.н., проф., завідувач кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Студенти: Мартянова Я.В., здобувач вищої освіти, другого (магістерського) рівня вищої освіти (2021-2023 роки навчання), ОНП «Історія» Гайсенюк М.

Порядок денний:

1. Затвердження нової редакції освітньо-наукової програми 032.00.01 «Історія» другого (магістерського) рівня вищої освіти (гарант ОНП – Гедьо А.В.)
2. Підведення підсумків вступної кампанії на бакалаврат, магістратуру та аспірантуру.

1. Затвердження нової редакції освітньо-наукової програми 032.00.01 «Історія» другого (магістерського) рівня вищої освіти (гарант ОНП – Гедьо А.В.)

СЛУХАЛИ: *Зав. кафедри історії України, гарант ОНП, проф. Гедьо А.В.:* Оновлення освітньо-наукової програми «Історія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 30.05.2019, протокол № 5 (наказ від 30.05.2019 № 383) зумовлене чинниками, які виявилися у процесі реалізації освітньо-наукової програми (навчального плану, розробки робочих програм навчальних дисциплін та проведення практичної підготовки здобувачів другого (освітньо-наукового) рівня вищої освіти) впродовж 2019-2022 років. Під час реалізації освітньо-наукової програми, у ході проведених опитувань, очних і дистанційних зустрічей та ін. робоча група отримала відгуки від здобувачів вищої освіти, академічної спільноти, роботодавців з побажаннями внести окремі зміни та уточнення до чинної освітньо-наукової програми. ОП оновлена на основі Закону України Про вищу освіту та Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 032 «Історія та археологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН від 31.05.2021 р. №603. Провівши консультації, робочі наради, засідання, врахувавши відгуки стейкхолдерів, внесено зміни, уточнення та доповнення до освітньо-наукової програми, які стосуються: уточнення опису загальної інформації про освітньо-наукову програму; уточнення переліку програмних компетентностей випускника та результатів навчання; уточнення назв окремих освітніх компонентів та оптимізації їх структури відповідно до сучасного стану галузі і спеціальності (у блок обов'язкових компонентів ОНП введено навчальну дисципліну «Педагогіка і психологія вищої школи»); перерозподілу кредитів між освітніми компонентами з метою підготовки висококваліфікованих фахівців з історії та археології, здатних виконувати науково-дослідну роботу і викладати історичні навчальні дисципліни у закладах освіти. Розробка та впровадження ОП у Київському університеті імені Бориса Грінченка обумовлені попитом на таких фахівців на ринку праці, насамперед у м. Києві.

Відейко М.Ю. завідувач кафедри археології та давньої історії: Однією із складових предметної області спеціальності 032 Історія та археологія в частині

цілей навчання є підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері історії та/або археології «археологія». Тому існує потенціал впровадження дисциплін, спрямованих на посилення “археологічного” блоку. Пропонуються дві дисципліни покликані певною мірою вирішити це питання.

«Сучасна археологія» має на меті ознайомлення з сучасними методами організації науково-дослідної роботи у цій галузі. Важливою умовою вивчення дисципліни «Сучасна археологія» є наявність знань з курсів «Археологія та давня історія України», «Історія України», «Історія стародавнього світу», «Історія первісного суспільства», «Історична географія України», «Середньовічна історія України», «Етнографія України», які викладаються на освітній програмі «Історія та археологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Зазначена дисципліна забезпечує базові теоретичні знання та практичні навички з сучасної археології. Семінарські та практичні заняття спрямовані на здобуття навичок ведення наукової роботи та оформлення її результатів – від польових досліджень і звітів до наукових публікацій та кваліфікаційних робіт. В сумі це дає необхідне уявлення про застосування професійних навичок на ниві археології.

«Експертиза історико-культурної спадщини» також має цілком практичне спрямування – ознайомлення та набуття компетентностей у такій специфічній сфері діяльності (та використання набутих знань) як експертиза рухомих та нерухомих пам'яток культури у найширшому розумінні. Він перегукується із курсом «Сучасна археологія» і дає можливість застосовувати знання, набуті під час його вивчення для експертизи. Важливим є ознайомлення з правовою основою не лише експертної діяльності, але і законодавством у сфері охорони культурної спадщини в цілому.

Ці курси пов'язані між собою та взаємно доповнюються, спрямовані на набуття компетентностей у суспільно важливих сферах наукової діяльності та застосування фахових знань історика. Вони цілком відповідають засадам практико-орієнтованого навчання.

Зав. кафедри історії України Гедьо А.В.: Важливою складовою спеціальних компетентностей спеціальності 032 Історія та археологія (СК01) є здатність виявляти та досліджувати історичні й археологічні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію, тому до ОП включено навчальну дисципліну «Методика роботи з історичними джерелами», метою якої є формування систематичних знань з теоретичного і практичного джерелознавства: уявлення про тип, вид, склад, зміст та еволюцію комплексів джерел для різних історичних періодів, наукові методи їхнього аналізу.

Зав. кафедри всесвітньої історії Срібняк І.В.: Зміни та уточнення змісту чинної освітньо-наукової програми 032.00.01 «Історія» обумовлюються необхідністю розширення не лише теоретичних знань, але й потребою формування практичних навичок у здобувачів освіти. З числа запропонованих студентам курсів доцільно згадати про «Історію періодичної преси», в рамках якої стало можливим поповнити теоретичні основи знань студентів, а разом з тим наблизити їх до розуміння практичного виміру їх освітньої діяльності. Також важливим є опанування студентами методологією опрацювання таких цінних джерел, якими є матеріали періодичних видань, і зокрема використання методу «контент-аналізу». Викладання згадуваного курсу є тим більш потрібно, бо дозволяє студентам засвоїти суму знань, які стосуються й особливостей функціонування преси у загальносвітовій площині, а також визначити ступінь впливу медіа на суспільно-політичні процеси. Важливим видається й вивчення студентами окремих видів періодики (нелегальних видань, таборової преси, взаємин ЗМІ і цензури та ін.), що дозволяє їм повніше зрозуміти основні етапи загальносвітового історичного процесу.

Доктор історичних наук, проф. Андреев В.М., який звернув увагу на повну відповідність нової редакції ОНП прийнятому Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 032 Історія та археологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти. При цьому він відзначив, що в освітньо-науковій програмі знайшли свою унікальну інтеграцію як засоби по формуванню високого рівня теоретичних навичок здобувачів вищої освіти магістерського рівня, так і вдала

реалізація головної практичної мети - підготовки висококваліфікованих фахівців з історії та археології, здатних виконувати науково-дослідну роботу і викладати історичні навчальні дисципліни у закладах освіти. Важливим є формування у здобувачів філософського розуміння історії як сутнісного людського буття у світі на підставі ознайомлення з основними положеннями сучасної філософії історії; осмислення філософських основ методологічного інструментарію сучасної історичної науки; виявлення світоглядного підґрунтя основних парадигм розуміння історії. Саме формуванню таких навичок сприяє курс «Філософія історії».

ВИСТУПИЛИ:

Лисенко О.Є., д.іст.н., проф.: Заслуговує на підтримку зв'язок теоретичної підготовки з практичною діяльністю здобувачів освіти. Наявність асистентської, науково-дослідної та дослідницької практик в достатньому обсязі годин на їх проходження створюють сприятливі умови для апробації здобувачами освіти своїх зусиль на науковій та освітянській ниві. А проведення підсумкової атестації в формі захисту кваліфікаційної роботи надає освітній програмі логічної завершеності, коли теоретичне й практичне навчання завершується самостійним науковим дослідженням.

Ставнюк В.В., д. іст. н., проф.: Перелік освітніх компонентів, за допомогою яких вирішуватимуться основні завдання освітньо-наукової програми, виглядає достатньо переконливо, адже здобувачам освіти пропонуються лише ті дисципліни, які повинні працювати на професійне зростання фахівця. Достатньо уваги приділено мовній підготовці, сучасним інформаційним технологіям, дисциплінам, які знайомлять здобувачів освіти з досвідом організації і реалізації історичних досліджень в Україні та світі, інформаційним потенціалом актуалізованої джерельної бази з історії, технологіями історіописання, модернізують знання та практичні навички з археології, методики викладання фахових дисциплін у ЗВО. Все це гармонійно доповнюється практичною підготовкою, яка дозволяє під наглядом викладачів спробувати сили у

дослідницькій та викладацькій діяльності. Таким чином, здобувачі освіти у підсумку оволодівають усіма необхідними компетентностями для роботи за фахом. Очевидно, що пропонуваній набір компетентностей може бути застосований не лише в сфері дослідницької чи викладацької діяльності, а в цілому в гуманітарній сфері у широкому розумінні.

Потильчак О.В.: Істотно змінено в рецензованій програмі підхід до формування корпусу вибіркових дисциплін. Їхній обсяг значно збільшився, а процедура вибору, описана в навчальному плані, є достатньо прозорою і створює прекрасні можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Перелік освітніх компонентів, які пропонуються на вибір, логічно узгоджується з змістом всієї освітньо-наукової програми й спрямовані на поглиблення теоретичних знань в окремих галузях історичної науки, знайомство з новітніми методологічними підходами в аналізі історичних джерел, й залишає можливість для бажаючих поглибити свої знання з освітніх технологій, археології тощо. Все сказане, безперечно, засвідчує велику роботу, яку здійснив творчий колектив, який працював над створення освітньо-наукової програми.

До викладання ОНП 032.00.01 «Історія» залучений високопрофесійний професорсько-викладацький склад кафедр: історії України, всесвітньої історії, археології та давньої історії. До викладання окремих дисциплін залучений професорсько-викладацький склад інших кафедр Київського університету імені Бориса Грінченка.

Магістрантка Мартянова Я.В. запропонувала розробити систему заходів для підтримки студентів, які поєднують навчання з роботою за спеціальністю, а також використовувати їхній досвід для посилення конкурентоспроможності випускників на ринку праці, зокрема стосовно оптимізації пошуку робочого місця та налагоджування конструктивної співпраці з колегами та керівництвом у трудовому колективі.

Випускниця магістратури, нині – аспірант кафедри історії України М. Гайсенюк, відзначила поглиблений компетентнісний підхід, закладений в новій редакції ОНП через розвиток здатності генерувати нові ідеї - креативність.

Освітньо-наукова програма передбачає набуття магістрантом універсальних навичок дослідника, що забезпечено циклом дисциплін загальнофахової спрямованості, а саме: аналітичне мислення, організація та управління науковими проєктами, педагогіка і психологія вищої школи, основи наукової комунікації іноземною мовою.

Гарант освітньо-наукової програми **032.00.01 «Історія»** другого (магістерського) рівня вищої освіти, **проф. Гедьо А.В.** повідомила, що робоча група завершила свою роботу над новою редакцією ОНП. Враховані в основному всі пропозиції провідних стейкхолдерів, здобувачів освіти. Нова редакція ОНП передається на розгляд Вченої ради Факультету суспільно-гуманітарних наук.

УХВАЛИЛИ:

Клопотати перед Вченою радою Факультету суспільно-гуманітарних наук про затвердження освітньо-наукової програми **032.00.01 «Історія»** (Галузь знань – 03 Гуманітарні науки, спеціальність – 032 Історія та археологія) другого (магістерського) рівня вищої освіти.

ГОЛОСУВАЛИ:

«**За**» – одноголосно.

«**Проти**» – немає.

«**Утримались**» – немає.

2. Підведення підсумків вступної кампанії на бакалаврат, магістратуру та аспірантуру.

СЛУХАЛИ:

Зав. кафедри, проф. Гедьо А.В., яка проінформувала про результати вступної кампанії, кількість бакалаврів, магістрів та аспірантів, прийнятих на бюджетну та контрактну форму навчання.

УХВАЛИЛИ:

Науково-педагогічним працівникам взяти до уваги повідомлену інформацію.

Завідувач кафедри

Анна ГЕДЬО

Секретар кафедри

Дар'я ЄРМОЛАСВА